

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

Városi, megyei, a fejemegyei gazdasági-egylet, községi jegyzők, iskolatanács és a tanítók egyletének

A lap ára

háshoz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petisors:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

28. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székes-
fejérvár” szerkesztőségének cím. endők; — a lap ára,
hirdetmények és a hirdetményekérti díjak a „kiadó-hivatal”
Klökner Péter könyvkereskedésében vétnek fel.

Nyilttérbeni közlemények után három hasábos petisorsért
10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Kalászkok a statistika mezején.

I.

(Vége.)

A IV-ik fejezet „népünk foglalkozása” czimét visel, és itt első helyen megjegyzendőnek találjuk, hogy tisztán ész után, illetőleg értelmiségi kereset után Magyarországon csak a népesség 1.2%-a él; a személyes szolgálatot 8.4%-a teljesíti, őstermeléssel 33%-a, iparral 5%-a, kereskedéssel 1%-a foglalkozik, ezen rövid kivonatból tehát látszik, hogy mi nem vagyunk iparos nemzete Európának, de vagyunk kényelmes keleti faj, mely személyes szolgálatra csaknem minden 11-ik embert elfoglal.

Az V-ik fejezet a nemzetiségeket ismerteti, melyet ha óvatosan bolygat is minden szakiró, de a darázsfészekbe okvetlenül be kell nyulni annak, ki a viszonyokról tiszta fogalmat akar nyújtani; jegyezzük meg a pontnál magunknak, hogy Fehérmegyében

csak négyféle nemzetiség van, abból is csak kettő jelentéktelen, népességünknek ugyanis 80.15% magyar, 16.30% német, 2.56% tót, 0.99% szerb. — Magyarország és Erdély 78 törvényhatósága közül legmagyarabb a Hajdu-kerület 100%, a Jászkun-kerület 99.77%, Heves 99.47, Győr 98.70, Csongrád 98.81, Udvarhelyszék 98.57, Szabolcs 96.35.

Legnémetebb Erdélyben a szász föld és Beszterce vidéke. — Magyarország 52 törvényhatósága közül a szepesi városokon kívül Torontál 46.58%, Sopron 43%, és melyet elől kellett volna neveznem mint aránylag legnémetebbet, Moson 76%.

Az oláhok legjobban tömörültek Naszód vidékén 99.10% és Zarándmegyében 96.45. — A tótok Árva (97), Liptó-, Trencsén- és Zólyommegyében (96) laknak aránylag legtöbben. Ez a négy nagy nemzetiség, melyből azonban a három kisebb sincs összesen annyi, mint a magyar, 50,000-el fölözöttik őket.

Laknak ezenfelül nálunk horvátok, legtöbb Za-

lamegyében; szerbek, legtöbben a kikindai kis kerületben és oroszok, legtöbben Beregmegyében.

A magyar lakik mind a 78 törvényhatóság területén, német 75-ben (hiányzik Árva megyében, Kővárvidéken és a Hajdu-kerületben), tót 50, román 44, orosz 23, szerb 17 és horvát 12 megyében.

Igen érdekes a nemzetiségek térképe, melyből meglátni, hogy Bereg- és Tornamegyéktől le Bácsmegyéig, s innét át Komárom- és Vas megyéig lakik a magyar nemzetiség zöme, ezenfelül tömör területet képez a székely föld is; a németek és románok szétszórtva vannak, ez utóbbiak Erdély nyugoti sarkán legtömörebbek; a tótok zöld színnel jelelve, hazánk északi csucsába huzódtak, s a nem magyar nemzetiségek közül a legcompactabb területet lakják.

A VI-ik fejezet az őstermelés mivelői s termékei czíme alatt egy terjedelmes czikket képez, mely az ország területét 1600 □ öles holdakban ismerteti, és első tekintetre feltűnik, hogy 47,133,000 hold termőterület mellett, 8,871,000 hold termé-

TÁRCZA.

A nőkérdés hazánkban.

— Levelek egy nőhöz. —

II.

(Folytatás.)

A mult századok folyamán, főleg a régebbieken, mikor a „társadalomnak” jóformán még fogalma sem létezett, s a népek, melyek kifáradtak az erőszak romboló tusáiban, teljesen beérték azzal, ha a családi tűzhely békés magányában rövid időre kipi henhették magukat; mikor maga a férfi is alig ismert másnemű foglalkozást, mint felkötni és újra szegre akasztani legtöbnyire a birvágy kielégítésére megragadott fegyverét: valóban nem tűnhetett fel vizásznak a legmélyebb, leghiggadtabb gondolkodó előtt sem, hogy a nő egész világa, egész rendeltetési köre kizárólag a családi életre szorított. Sőt nálunk ezelőtt csak félszázaddal is, mikor százados mulasztásaink leverő tudata először kezdett ébredezni jobbaink lelkében s lassankint megindult ama nagy nemzeti mozgalom, mely egy-két fájdalmas szünetet leszámítva, azóta is folytonosan halad céljai felé, alig találkozott, vagy talán nem is volt senki sem, ki bele vonta volna eszmékedési körébe ama mélyen tátongó hézagokat, melyek a jogos és köteles munka terén osztálytól elkülönítettek, melyek elegyengetésre vártak úgy az egyes egyén, mint maga a társadalom érdekében, s melyek épen akkor lehettek legfeltűnőbbek, mikor a nemzet a hosszas lethargia után ébredni és munkálni kezdett s szilárd léptekkel, nagy elhatározásokkal s az újjászülés öröndetes jelei közt indult meg az úton, melyen az állami és társadalmi átalakulás nagy művét volt végrehajtandó.

Hála az égnek! az idők s vele együtt a viszonyok is megváltoztak. Ma már belátja mindenki, hogy „állam” és „társadalom” nem ellentétes fogalmak s egyiknek tökélyesbülése magával hozza, szükségképen feltételezi a másikat. Ma már tisztában van mindenki azzal, hogy az emberiség művelődése, az emberek összességének, valamint az egyes embernek eme lefőbb — mert legemberibb — célja, nem a nyers erő fejlesztésében, a hatalom monopolizálásában s magánérdekek erőszakos felszínre juttatásában keresendő, hanem ama harmoniában, mely az összes emberi nem legmagasabb, legnemesebb érdekeinek bölcs össze-

egyeztetésében s természetes, jogos és okszerű kielégítésében áll.

S épen azért, mert ezek az eszmék ma már mindenütt meggyökereztek, s mert napjainkban már kétségtelenül, tisztán, világosan áll mindenki előtt az út, melyen haladnia, s a cél, melyre az egyetemes törekvésnek megfelelőleg, tönie kell — épen azért rójuk fel oly súlyos büntül a társadalomnak ama jogtalanságot, melyet az egész nőnem irányában mulasztása által közvetve elkövet.

Avagy tekinthetjük-e akár természetesnek, akár jogosnak, akár okszerűnek, hogy a nők előtt a világ legtöbb művelt államában épen az a hatalom igyekszik fenntartani a társadalom által emelt akadályokat, melynek legelső kötelessége volna mind saját, mind az állam tagjai érdekében teljesen szabaddá tenni ama nagy versenytér, melyre mindenkit — férfit úgy, mint nőt — a vele született tehetségek és hajlamok önkénytelenül utalnak, melyen munkálni a természettől egyaránt mindenkinek joga van s melynek fúradalmaiban részt venni kinek-kinek tehetsége arányához s hivatala minőségéhez képest elengedhetlen kötelessége?!

Ama feljajdulának: „Frailty, thy name is woman!” (Gyarlóság asszony a neved!), melyet a nagy britt költő után annyira szeretnek a nőkkel ismételni, legkevésbé a munka terén van értelme és jogosultsága.

Napjainkban, mikor a minden irányban felmerülő legfontosabb s az emberiséget oly közelről érdeklő kérdések sürgős és helyes megoldásra várnak, mikor — mint pl. hazánkban — az állami lét vagy nemléte problémája nagyrészen attól függ, hogy képesek leszünk-e a lehető legrövidebb idő alatt, a legbékésebb társadalmi reformok útján helyreállítani azt, mit századokon át mulasztottunk, s mikor mindnyájan tudjuk, hogy a ránk várakozó nagy munka teljesítéséhez csaknem a közönséget meghaladó emberi erő kívántatik: napjainkban a legparányibb erőt sem szabad ignorálnunk; sőt még a pusztá jóakaratot sem szabad becsülnünk.

Akármerre tekintünk, mindenütt látni fogjuk, mint igyekszik az emberiség józanabb s egyedül szabadulva része minden töle kitelhető eszköz segítségével kivívni tiszta demokrácia uralmát, s míg rövid évtizedekkel ezelőtt a magukat felvilágosodottaknak hirdetett nagy elmék közül is nem egy segítete megásni ama mély árkokat, melyek az Isten képére és hasonlatosságára egyaránt teremtett embereket egymástól végekép elválasztották, addig ma már mindenfelé az egyenlőség és testvériség elveit halljuk fennen hangoztatni, mely elvek hársány hirdetése sokszor mintha nem is czéloz-

egyebet, mint hogy elnyomja ama békétlenek nyugtalan s fájdalmas feljajdulásait, kik e szent elveket csak hirtől ismerik, de azoknak áldásában nem részesültek soha.

És ez épen a fájdalmas, ez a leverő!

Hol van megírva az, hogy azok az örökre szent elvek, melyeket csaknem kétezer év előtt az emberiség legnagyobb s legigazabb jöltévője, Jézus hirdetett s melyek ódon származásuk daczára örökkön-örökké mint világító szövétnek kiserendik az emberiséget legviharosabb küzdelmeiben úgy, mint a béke áldásai közepette, tétlenségében úgy, mint legrohamosabb haladása közben, hol van megírva az, hogy az egyenlőség és testvériség magasztos elvei csupán a férfiak boldogulására lőnek eszközökül föltalálva? Hol van megírva az, hogy a nő, ki semmivel sem csekélyebb tényező az emberiség egyik legfőbb rendeltetésének processusában, mint a férfi, sőt kinek egész lénye, egész alkotása arra van hivatva, hogy kiegészítője, egyengetője, terjesztője legyen annak, mit a teremtő erőre nézve okvetlenül (bár nem mindig) hatalmasabb, de türelemre nézve gyengébb, álhatalanabb férfi megalkotott, mint tehetetlen, vagy használhatlan báb szerepeljen az összes emberiséget és így őt is közvetlenül érdeklő tevékenység terén, melytől boldogságát csak úgy várja, melyen azt megteremtteni csak úgy akarja, mint mi, férfiak?

Lássá kedves barátnóm! mennyire megegyez álláspontom az önével.

Hiszzen eddigelő sem oly nagy volt a különbség, mely válaszfalat vont köztünk. Ön hibáztatott engem, mert nagyon conservativnak tartott s én (bocsánat a kölcsönös kifejezésért!) hibáztattam önt, mert a nélkül is hajlandó volt volna e nagy kérdést megoldani, hogy előbb annak legtermészetesebb alapjait fűrkészni s megvizsgálni segített volna nekem, holott meg vagyok győződve, hogy ha ön csak kevés figyelemre is méltatja vázlatosan odavetett soraimat, be fogja ismerni ama sokszor ismételt állításomat, hogy mindazon jogtalanság, melyet a nők még napjainkban a társadalomtól szenvednek, nem abban fogja gyógyszerét találni, ha rohamosan, egész enthusiasmmussal hozzáfogunk a létező viszonyok felforgatásához, hanem ha gyökerében vizsgálva a bajokat, azok elhárítására ott s akkép tesszük meg az első lépéseket, hol és mikép azt maga a dolog természete, az emberi és társadalmi haladás okszerű következetes fejlődése igényli.

Hogy az én elméletem — habár nem is igér oly látszólagos gyors eredményt, mint az öné — nem téves, sőt hitem szerint biztosabb alapokon nyugszik az önénél: talán sikerül kifejtennem legközelebbi levelemben.

U.

ketlenje van sz. István birodalmának, a mi csaknem 16%, melyben ugyan benn vannak a házhelyek, utak, folyók s csatornák is, de azért a mai birodalmakhoz képest mégis igen sok, s igen ajánlatos tér az östermeléssel foglalkozóknak további hódításokra.

Áttérve már most a szántóföldekre, az a magyar birodalomban 17 millió holdra — az anyaországban különösen 12,653,000 holdra terjed, s ebből öszivel 42% szokott elvetetni különösen búzával 24.4% — Szántóföldjeinek legnagyobb részét 71% búzával veti el Csanádmegye, utána jön Békés 61.4, Csongrád 57.7, Torontál 53.7%, Fejérmegye csak 24.8%-t vet el búzával, Árva és Szepes pedig csak 0.5% búzát vetnek. A rozstermelés aránylag legnagyobb Zalamegyében, a kétszeres pedig Aradmegyében, ez utóbbit ezenkívül csak a Jászkunység, Kraszna, Bihar, Szatmár, Zaránd, Baranya, Heves, Borsod, Esztergom és Temes termelik.

A kereskedelmi növények len, kender, dohány, repce stbre nézve nem lehet országosan szólni, mert termelésük nincs átlagosan elterjedve, így pl. a lent és kender kereskedésre alig 20 megye termeszt, lenre nézve első Szepesmegye 3000 hold termelőterülettel, a kenderre nézve pedig Bácsmegeye 14,000 hold területtel; a dohányról adatok ismeretesekek. — Szülő van Magyarországon 507,000 hold, Erdélyben 46,000 hold, és ezen terem összesen 19 millió akó. A magyar korona alatt összesen 22 millió akó, feltűnik bennünket Franciaország 88 millió, Spanyolország 44 millió, Olaszország 28 millió akó bortelemelésével.

A rét és legelő adatai az állattenyésztésre nézve érdekesek, legsűrűbb a lótenyésztés Békés, Csanád s Torontál vidékén, legroszabb Marmarosmegyében. A szarvasmarha tenyésztés legsűrűbb Vas- és Zalamegyében, a Duna és Tisza közti vidék csökkenőben van. Juh legsűrűbb Nógrád-, Heves-, Tolna, Fejérs és Györmegyekben. A sertésenyésztésre a legsűrűbb viszonyszámokat adja a határvidék és Csanádmegye. Ha az összes állatokat szarvasmarhára átszámítjuk, legelső vidék Szerdahelyszék — mértőföldenként 2892 db. és nálunk Zala- és Torontálmegye 2746 db. létszámmal.

Ugyanezen cikk tárgyalja még az erdőzeti és bányászati viszonyokat is vidékenként és országosan, de erre kiterjeszkedni sok időt és tért igényelne, legyen ez elég a könyv első részének ismertetésül, a másik részt és a grafikai térképeket majd alkalmilag egy második cikkben. Kiss László.

Pár szó kisedővodáink irányához.

(Vége.)

Első tárgy a labda hat különböző színben. A ki vissza gondol gyermekéveire, lehetlen bele nem képzelni magát azon gyermeki örömökbe, melyeket a labdázás szült, miből kifolyólag következtethetni, hogy ügyes használat mellett mennyire fejlődik a gyermek értelme, midőn kezében labdával ennek tulajdonságait fogékony elméjével kutatja; — a labda gömbölyű, a labda puha, a labda ruganyos, a labda vörös-sárga, kék, zöld, vagy violaszínű. Hányféle fogalmat szerez így a gyermek önkényét; s még hányat lehet eszmélancsolatilag nyújtani? míg mind ezen ismereteket elméletileg állandósítani lehetlenség.

A labdát követik ezek tárgyrokonai: teke, koczka és henger újabb fogalmakkal, melyeknek az előbbivel történt egybevetése által megtalálja a köztük levő hasonlatot és különbséget, mi az itélő tehetség fejlesztésére vezet.

Harmadik tárgy 8 egyenlő részre osztott koczka, ismét más tulajdonságokkal, feltűnően azonban bizonyos átvonuló viszony.

Negyedik tárgy: egy függélyes s három vizirányos bemetszés által nyolcz hasábra osztott koczka.

Ötödik: minden irányban kétszer megosztott koczka. Hatodik: 27 hasábra különített koczka.

Mindegyik külön és általános sajátosságokkal — majd jönnek a lerakó táblák utánzati, ismereti és szépsézetit idomok előállítására, kézmunkák, melyek a gyermek tett vágyának legtöbb tápot nyújtanak, mint:

Szilánk fonás hajlékony sima vesszőkből, gyöngymunka, vessző-, kör-kirakás, borsó-munka, háló rajz, papír tűzés, varrás, gyűrűs, fűzés, fonás, hajtogatás, kimetszés és leragasztás, anyag mintázás. Ez utóbbi tisztasági szempontból nem helyesíthető.

Játékok test és rendgyakorlatokhoz. Mozgás-, rend- és torna-gyakorlatok.

Mindezen foglalkozási módokat átszővi a beszéd és értelem-gyakorlat.

Im itt áll előttünk Fröbel eszméje, szabadságában áll kinek-kinek tetszése, vagy belátása szerint el-, vagy megítélni, mégis ajánlani tudjuk, hogy a szigorú és igazságos ítélet pusztá ellenszenvből ne ejtessék ki addig, míg alkalom nem nyújtott egy Fröbel szel lemében vezetett intézet megtekintésére; ajánljuk mindom ezt, úgy levén meggyőződve, hogy e nevelési

mód célszerűségét csak azok vonják kétségbe, akik vagy épen nem ismerik, vagy csak felületesen, végre nevelői társaink közül azok, kik csupa kényelemből, vagy még hozzá járatlanságból is jobbnak találják a régi semmittevés rendszerénél konokul maradni meg; kis utánnézés, komolyabb gondolkodás s több ügyszereket mellett lehetlen be nem látni, hogy itt oly alapelvek vannak lerakva, melyek egyedül hivatják a jó nevelés erős fundamentumai lenni.

Igaz ugyan, hogy e módszer kizár minden káprázatát, mely fájdalom, sokakra maig is jól hat, de gondoljuk meg, hogy a nevelés célja nem szemfényvesztés, nem komédia, s nem abból áll, hogy a lélekre kártékonyan hatható vágyak, szenvedélyek, hiúság, tetszelegni vágyás, fényűzés valódi szenvedélylyé fokoztassanak, hanem épen ellenkezőleg, hogy tapintatos modor által a jóra irányult tehetségeket fejlesszük, a ferde növéseket kiegyenlítsük s a fattyu sarjakat gondosan eltávolítsuk.

A székesfejérvári felekezeti-külső kisedővő-egylet Fröbel eszméit elvben elfogadta s alkalmazásba vételüket egész mérvben eddig csakis anyagi körülmények hátráltatták, mindazáltal egyelőre a kevesebb áldozatot kívánó munkanemek gyakorlatát behozatta; a t. szülők s nevelésbarátoktól függ meggyőződni arról, mily sikerrel alkalmazhatók azok, s mily vonzó a gyermekekre általában, fel is kérjük az ügy érdekléteit intézetünk gyakoribb megtekintésére, valamint arra, hogy az itt alkalmazásba vett foglalkozási módokat iparkodjanak lehetőleg a szülői házba is átültetni, biztosítván eleve is arról, hogy kisedővőknek kellemes időöltést és szórakozást nyújtanak, s hogy ennek folytán őket sok ferde cselekvény elkövetésétől tartandják távol, különösen ajánlom pedig intézetünk sűrű látogatását azért, mert a jövő évi bécsi világiállásra oly kézműveket óhajtok küldeni, mely becsületére válik nevelésügyünknek s büszkeségére intézetünknek; s e felküldendő munkanemek naponként delután az intézet apró növények által könyvnyűszerrel, megerőltetés nélkül s élvezettel állíttatnak ki.

Foglalkozási módunk, illetőleg eszközünk egyikét a tüzelést lapunk fejezvéri előfizetőinek, mint kiket az intézet közelről érdekelhet, mellékletünkben bemutatjuk; ajánlva annak a szülői házban leendő használatba vételét, alkalmazási módja abból áll, hogy rajzolat szept papíron valamely alakot, a rajz alá több szept tiszta papírt teszünk, s két vagy négy gömbös tüvel a négy oldalon egymásra erősítjük; azután a papír alá darabka vastag posztót teszünk s egy toll szár vastagságú fűcskába erősített varró tüvel a rajz vonalait kiszurkáltatjuk, — kezdetben ügyetlenül fog folni a munka — azonban többszörös gyakorlat után a pontok mindig rendesebben és szabályosabban fognak előtűnni.

Egyéb kész munkanemeimből is fogok időnként mutatványt adni, — késznek nyilatkozom azonban minden bizalmas megkeresésre gyakorlati utasítással is szolgálni. — Kobány Mihály, a felekezeti-külső kisedővő intézet vezetője.

Városi.

Szabályok az 1872. VIII. t. cz. 5-ik §-ában érintett zálogkölcson-üzletre vonatkozólag.

1. Az üzlet fogalma. Az ipartörvény 5-ik §-ában felmiltet s ugyan e törvényozikk 97. §-a szerint az iparhatóság engedélyétől függővé tett zálogkölcson-üzlet, vagy helyesebben zálogra való kölcsönzés alatt oly vállalat értetik, melynél ingóságokra — azok hitelen megállapított becsértékének bizonyos részéig készpénz-kölcsönök oly feltétel alatt adnak, hogy a nyert kölcsönnek az alább meghatározandó kamatláb hozzáadásával egy meghatározott idő alatt történendő megfizetése után, a biztosítékul letett ingóságok visszaadnak, vagy vissza nem fizetés esetén a zálogba tett ingóságoknak árverés útján befolyandó vételárából, a kölcsöntőke és egyéb járulékok kielégítettnek, s az esetleges felesleg a kölcsönvönökön visszaadatik.

2. Az üzlettulajdonos kötelezett minősítvénye. Azon egyén, testület és esetleg társulat, mely zálogra való kölcsönzési üzlet jogot nyer, tartozik:

a) a bejelentett s az üzletbe kölcsönzés végett befektetett tőke 1/4 részét biztosítékul készpénzben, vagy értékpapirokban s esetleg teljes értékig fedezett kötelezőben, kézi zálogképen a városi hatóságnál letétbe helyezni, s azt a forgó tőke emelkedésével a hatóság kívánatára az emelkedett forgó tőke 1/4 részéig kiegészíteni.

b) Ezen biztosíték, ha készpénz természetű, azaz jövödelemmel kezelhető, a letévi javára kezeltek, s az üzlettel üzleti minőségbe érintkezésbe jövő közönség netáni károsításának megóvására s ezen szabályok áthágása miatt netán hatóságilag kimondott büntetések fedezésére szolgál,

c) tartozik továbbá az üzlettulajdonos, ha egyén üzleténél fogva ezt nem tette, a helybeli kereskedelmi testületnél magát bekeblzetetni, s czégét a pesti kir. váltótörvénynekél bejegyezteni.

3. Az üzlet vezetése. Az üzlet tulajdonosa köteles üzletét vagy személyesen, vagy pedig váltótörvénysszerűleg bejegyzett s az iparhatóság által elfogadott üzletvezető által vezetetni, s az üzleti viszonyból eredő minden kárért vagy mulasztásért a közönség s a ha-

tóság irányában is első sorban a tulajdonos felelős az általa letett biztosíték összes értékéig.

5. Zálogüzlet tárgyai. A zálog tárgya lehet mindennemű ingóság u. m.: butor, ruhanemű, ékszer, értékpapír stb.

Kivételt képeznek azonban, s ezeket zálogba venni tiltatik:

- tűzveszélyes tárgyak,
- katona és közhatosági egyenruhák és fegyverneműek,
- bármely vallásfelekezet istenitiszteleéhez használt tárgyak,
- családi képek, de kereteik igen,
- más, zálogüzletet gyakorló intézetek zálogjegyei,
- jegyeikről felismerhető s közhatoság vagy erkölcsi testület tulajdonához tartozó tárgyak, mely tárgyak feletti rendelkezési jog egy egyént kizárólag nem illehet,
- imakönyvek a közerkölcsiség megóvása tekintetéből,
- utlevek, vándorkönyvek s egyéb oly hatóságilag azolványok, melyek személyes szabadságra vonatkoznak, továbbá iskolai bizonyítványok.

5. Ovatossági rendszabály. A zálogüzlet tulajdonosa vagy üzletvezető nincs feljogosítva a zálogba tevőt nevének felfedezésére, s az elzalogosítandó tárgy iránti tulajdonjogának igazolására felhívni; ha azonban a zálogba tevő személye vagy a tárgy minősége gyanus körülményt tüntet fel, tartozik erről haladéok nélkül a kapitányságnál jelentést tenni.

Sorsjegyek és egyéb értékpapírok elzalogosításánál azonban köteles a zálogba tevő nevét, lakását pontosan bejegyezni.

6. Zálogjegy. A zálogba elfogadott tárgyról, a zálogba adónak egy elismervény (zálogjegy) adandó, melynek tartalmaznia kell a főkönyv folyó számát, a betevés és kiváltás napját, a zálogtárgy szabatos megjelölését, annak megállapított becsértékét, a fizetett díjak mennyiségét, értékpapiroknál s különösen szelvényeknél pedig ezeknek betűvel kiirt számát és mindig a betűkkel kiirt kölcsön összeget.

7. Könyvvezetés. Az előforduló üzletekről egy rendes s a helybeli kir. járásbíróóság által átlapozott s pecséttel hitelesített főkönyv vezetendő, mely főkönyvnek következő rovatokat kell tartalmaznia: 1. Folyó szám. 2. A zálog beadásának napja. 3. A zálogtárgy körülményes leírása. 4. A zálognak megállapított becsértéke. 5. A kölcsön-összeg mennyisége folyó pénzértékben. 6. A kiváltás napja. 7. A ki nem váltott zálogok eladásából befolyt összeg. 8. A fizetett díjak mennyisége. 9. A ki nem váltott és elárusított tárgyak vételárának a kölcsönintézet kielégítése után fennmaradt feleslege.

Itt megjegyeztetik, hogy a hatóság igazolt küldötteinnek jogukban áll a főkönyvet bármikor megvizsgálni s esetleg a szabályokhoz képest utasítást adni.

8. A kölcsön időtartama. A zálogkölcson időtartama egy évnél hosszabb nem lehet, hacsak a kiváltás ideje lejáratkor meg nem hosszabbíttatik.

(Vége következik.)

Levelezés.

Ungvár, június 19. 1872.

Az ungvári magyar kir. katolikus főgymnasiumnak gyásza van:

Dr. Liebhardt János

kassai püspökséggyei áldozár, boldogságos szűz Máriáról czimzett szépesi apát, hitudor, Ferencz József jeles rendének lovagja, ungvári főgymnasiumi igazgató nincs többé; mint a rokonai által kibocsátott gyászjelentés tudatá velünk: hosszas betegség következtében, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után folyó hó 15-én reggeli 4 1/2 órakor, életének 59-ik évében Székesfejérvárott jobblétre szenderült.

A fájdalomnak mély, de külső ékességet mellőző hangja van. Nem igyekszünk azért válogatott s tesztelgően ékes szavakba önteni keblünk őszinte érzetét, midőn az elhunyt jelesnek kimulta felett elmerengve, intézetünk gyászlobogójára tekintünk; azon benső fájdalomnak, mely vesztéségünkön felszólal, hű kifejezést találni úgy sem volnánk eléggé képesek. A felséges trón egy buzgó híve, hazánknak sokat hányatott, de meg nem tört bajnoka, a tudományak lelkes hirdetője s intézetünknek nem feledhető tapintatos, jóakaratu vezére szállt benne a sirba, hová tisztelői kísérek. A mi fájdalmunkat növeli az: hogy kik bölcs vezetése alatt tíz éven át együtt küzdünk, az ifjuság lelkebe csepegtetni igyekeznénk nem csak a hasznost, hanem a szépet és a jót is, még gyászavatalt sem állhattuk körül, hogy egy, részvétakasztotta könyvvel „Isten veled“ et mondassunk az anyaföld keblébe térőnek.

Ott gyülnék mi össze, hol mint áldozárt gyakran látók az Ur előtt könyörögni az élőkért és holtakért; könnyű szemmel tekintünk a templom hajójában emelkedett gyászavatalt s az ifjuság énekkarának gyász-telt hangjai „Ments meg uram engem az örök haláltól“ átrezge sziveinket. Áldást kívánva poraira, oszoltunk el ismét, s ez az, mit a gyászshir hallatára hirtelen tehetünk.

Emlékét megőrzeni s az ifjuság lelkebe vérsni költelmének fogja érezni a testület.

Most, midőn a fájdalom első hangjainak szavakat kölcsönözni igyekeznénk, fogadják hálás köszönetünköt